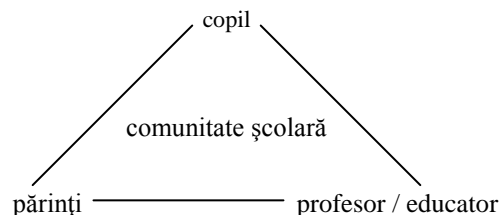

Planul Jena este un concept pedagogic apărut în anii '20. Inițiatorul său a fost pedagogul german **Peter Petersen**, care în 1924 l-a aplicat la școala experimentală a **Universității din Jena** (Germania). Dând rezultate foarte bune, în scurt timp modelul **Planului Jena** s-a extins atât în Germania, cât și în alte țări.

Planul Jena se înscrie între pedagogiile reformei de la începutul sec. 20 (asemeni pedagogiei **Montessori, Waldorf, Freinet, Planului Dalton**). În procesul educațional pune accentul pe copil și pe dezvoltarea integrală a personalității sale.

Dezvoltarea propriei identități a copilului poate să se desfășoare doar în interacțiunea sa cu alți indivizi, deci în **comunitate**. Părinții, educatorii / profesorii și copiii, care formează comunitatea grădiniței / școlii urmăresc același lucru: o **educație** de bună calitate. În comunitate copilul învață nu numai să fie membru util al acesteia, ci și să-și dezvolte spiritul critic față de ea. El învață de timpuriu să-i respecte pe cei din jur, să-și asume responsabilități, învață ce este libertatea și care sunt limitele ei, învață să se manifeste ca persoană dinamică, cu spirit de inițiativă.

Din punct de vedere al **conținuturilor educaționale**, acestea nu sunt diferite de cele ale școlii tradiționale, astfel încât copiii au oricând posibilitatea să migreze de la o școală organizată după **Planul Jena** la una tradițională și invers. Materiile sunt însă tratate interdisciplinar și se pornește - pe cât posibil - de la situații autentice de învățare. Ținându-se cont de particularitățile de vârstă ale copiilor, la nivel preșcolar și primar se pune accent deosebit pe intrarea în contract direct cu natura și lumea înconjurătoare în general, deoarece experiența personală este cea mai bună bază pentru învățare.

Nerenunțând total la împărțirea tradițională a copiilor (prin introducerea **grupurilor de nivel**, care respectă de regulă criteriul vârstei copiilor), **Planul Jena** propune organizarea lor în principal pe **grupuri de bază** (grupuri de vârstă combinate). Fiecare modalitate de grupare a copiilor se subordonează anumitor obiective educaționale și nu este astfel formală sau discordantă în raport cu obiectivele fixate.

	grup de baza 1	grup de baza 2	grup de baza 3
grup de nivel I			
grup de nivel II			
grup de nivel III			

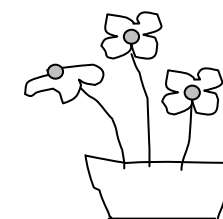
În grupul de bază se fac de exemplu activități formative generale, orientarea în mediul înconjurător ș.a. avându-se posibilitatea de individualizare. În grupul de nivel are loc instrucția, asemenea celei din școlile tradiționale.

În grădinițele și școlile organizate după **Planul Jena** nu se lucrează după un orar tradițional, orientat pe discipline de învățământ, ci după un **plan ritmic de activitate**, în care se succed alternativ cele patru activități fundamentale, care stau la baza procesului educativ: **conversația, jocul, lucrul și serbarea**.

Ca **forme de lucru** menționăm în afară de **activitatea în grupuri de nivel și în grupuri de bază și pe cea în cadrul proiecte, cursurile de inițiere și cele de exersare, cursurile opționale, cercurile ș.a.**

Este important să se țină seama de interesele și aptitudinile fiecărui copil, de ritmul și nivelul său individual. Se urmărește îndeplinirea de către toți copiii a unui ansamblu de cerințe minimale și stimularea lor pentru autodepășire și atingerea unor performanțe conforme cu natura proprie a fiecăruia.

Mediul în care se desfășoară procesul educațional este foarte important. El trebuie să ofere confort, siguranță, intimitate, asemenea unui cămin și trebuie să reflecte gustul, nevoile și interesele copiilor, care și contribuie la amenajarea și întreținerea lui.

Plante, acvarii, colecții de desene, de obiecte realizate de copii, de materiale din natură, jucării și jocuri, un mobilier ușor și mobil sunt nelipsite în grădinițele și școlile organizate după **Planul Jena**.

Cadre didactice din toată țara s-au confruntat și se confruntă în procesul educațional cu o serie de probleme - unele specifice învățământului românesc, altele specifice situației particulare în care fiecare își desfășoară activitatea.

Institutul de Științe ale Educației a venit în întâmpinarea solicitărilor lor și a efectuat în 1992 o lucrare care analiza principalele alternative pedagogice din lume, oferind astfel un material documentar foarte util celor ce căutau noi căi în învățământ.

Începând cu septembrie 1994 Planul Jena a fost introdus experimental și în România, la nivelul învățământului preșcolar. Programul este coordonat științific de Institutul de Științe ale Educației și are aprobarea Ministerului Educației bazată pe Metodologia privind organizarea și funcționarea învățământului alternativ în România (iunie 1994), Hotărârea Guvernului României nr. 283/26.06.1993, Constituția României, Legea învățământului, Statutul personalului didactic, Legea sponsorizării activităților cu caracter educativ, declarațiile și convențiile internaționale la care România este parte semnatară.

Câteva **rezultate pozitive** înregistrate până în prezent de cei care lucrează după modelul Planului Jena sunt:

- entuziasmul mai mare al educatoarelor și copiilor pentru viața din grădiniță, grija mai mare cu care educatoarele pregătesc procesul educativ;
- gradul mai mare de independență al copiilor față de adulți și astfel descătușarea forțelor lor lăuntrice, stimularea fanteziei și a spiritului lor de inițiativă;
- îmbogățirea grădiniței cu diferite materiale didactice;
- mai buna împărțire a spațiului din grădiniță;
- conlucrarea mai strânsă a personalului cu părinții copiilor din grădiniță;
- accentuarea mai puternică a responsabilității, puterii de decizie, implicării și libertății fiecărui membru al comunității educaționale;
- rezultatele copiilor care sunt într-un proces continuu de învățare naturală, ș.a.

Cum se transpun în practică principiile menționate în pliant?

Ce forme concrete îmbracă cele patru activități fundamentale?

Cum se îmbină programele școlare în vigoare cu principiile Planului Jena?

Cum puteți, pornind de la situația concretă în care vă aflați, să centrați procesul educațional pe copil?

Cum puteți obține rezultate mai bune printr-un proces educațional modern și dinamic?

Cum puteți stimula inventivitatea, spiritul de inițiativă, ingeniozitatea, independența copiilor, dezvoltându-le în același timp simțul responsabilității, respectul pentru cei din jur și adaptabilitatea la societatea în care trăiesc?

Iată câteva întrebări la care programul experimental al **Institutului de Științe ale Educației** își propune să răspundă prin:

- organizarea de stagii de **informare și calificare în pedagogia Planului Jena**;
- organizarea de stagii de **asistență și practică** în grădinițele funcționând după modelul Planului Jena;
- promovarea schimburilor de experiență;
- elaborarea de materiale informative și documentare etc.

Cei interesați se pot adresa la:

**INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE
EDUCAȚIEI**

Dr. Monica Cuciureanu

**Str. Știrbei Vodă nr. 37
Sector 1, 010102 București
Tel.: 0040 21/ 313 64 91
Fax: 0040 21/ 312 14 47
www.ise.ro**

Alternative educaționale

PLANUL JENA

o alternativă
și pentru dumneavoastră?

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

